

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrtr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Eder hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročila, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettirvste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Dr. Ploj.

Slovenska kmečka zveza je imela dne 24. t. m. sejo, pri kateri se je v nenavzočnosti državnih poslancev sklenilo soglasno:

„Slovenska kmečka zveza obsoja najodločnejše korak dr. Ploja, da se je proti soglasnemu sklepu Slovenske kmečke zveze ločil od drugih poslancev Slovenske kmečke zveze, mu izreka nezaupnico, ter ga poziva, da odloži mandat, ki ga je sprejel od Slovenske kmečke zveze.

Ostalim poslancem: Pišek, Rožkarju, dr. Korošču in dr. Benkoviču pa izreka za njih postopanje popolno zaupanje.

Dvorni svetnik dr. Ploj.

(Iz peresa spodnješt. jevskega slovenskega razumnika.)

Plojevo postopanje nasproti Kmečki zvezi obudilo je pri vseh pošteno mislečih najhujše ogorčenje. Koliko samozatajevanja je bilo trepa, da ga je ta stranka sploh kandidirala, koliko napora in žrtve, da je z njim pri volitvi prodrla! Kako strastno so ga napadali Stajercerenci na eni in pristaši Narodne stranke na drugi strani! In kako težavno je bilo braniti ga proti tem napadom! A v kljub temu mu je Kmečka zveza zvesta ostala, misleč, da ji bo tudi Ploj zvestoba z zvestobo povrnil. In kako hudo jo je prevaral g. dvorni svetnik! Še prej ko se je boj začel, zapustil je zastavo, na katero je bil prisegel, ubežal je k nasprotnikom, in sicer k tistim nasprotnikom, ki so ga v volilnem boju najbolj blatili in sramotili.

G. dvornemu svetniku, ki že nima dolgo časa nobenega stika več s slovenskim narodom, ker med njim ne živi, moramo povedati, kaj si mislijo o njegovem postopanju Slovenci, katerim politično poštenje ni prazna fraza. Najbednejši viničar, najubožnejši slovenski dninar ga obsoja radi tega dejanja. Kam pridemo, če se ne smemo več zanašati na besedo dozorelih mož? Kaj bi si mislila Narodna stranka, ko bi jeden njenih poslancev zapustil Južnoslovenski klub ter se pridružil Slovenskemu klubu? Mi Slovenci smo hvala Bogu še tako nepokvarjeni, da nam je Plojevo dejanje v dno srca zoprno

Podlistek.

Maribor in Slovenstvo.

(Zgodovinske črtice.)

Pređaval na občnem zborovanju „Zgodovinskega društva“ v Mariboru dne 25. novembra 1906

profesor dr. Karol Verstovšek.

(Konec.)

Katoliško tiskovno društvo, ustanovljeno leta 1871. je imelo pospeševati cerkvene, socialne in narodne koristi z izdavanjem listov in knjig. Odbor je prevzel najprvo od dr. Preloga „Slov. Gospodarja.“ Toda društvo je delalo le s težavo, ker nã imelo lastne tiskarne; tiskalo se je vse v Narodni tiskarni Fr. Skaze, ki je postala l. 1872 podružnica Narodne tiskarne v Ljubljani. Kupil jo je J. Pajk in jo vodil od l. 1874. do 1879. za njim jo je prevzel Leon in od njegove vdove jo je kupilo tiskovno društvo l. 1885. Mnogo časa se je pač životarilo, toda v zadnjih letih se je tiskarna znatno povečala in uredila po najnovejših vzgledih.

Da so se knjige začetkoma 19. stoletja tiskale po največ v Gradcu, ne pa v mariborski tiskarni, je vplival škofijski sedež v Gradcu. Duhovniki so pošiljali tja svoje spise, ker so imeli tam mnogo slovenskih znancev, ki so jim oskrbovali korekture. Tudi so se ravno v glavnem mestu, kakor smo že omenili na drugem mestu, zanimali za slovensčino in ustanovili slovensko stolico na vseučilišču.

Poleg tega pa je imel tisk slovenskih knjig v Mariboru vedno svoje težave, kakor to vemo zlasti iz poznejše dobe, ko se je tiskal Prelogov „Slovenski Gospodar“ in tudi Tomšičev „Narod“ v nemški tiskarni Janžičevi.

in da ga ne bomo nikdar več zagovarjali, kar smo žali Bog storili, deloma z ozirom na njegove zmožnosti, deloma pa, ker smo mislili, da ima druge nazore o politični poštenosti. Vsa čast mu, ko bi bil mandat, ki mu ga je Kmečka zveza priborila, odložil in se voliti dal kot samostojen kandidat ali kot kandidat Narodne stranke. Saj se je baje res izrazil, da bi ne bil nikdar od Kmečke zveze manflata sprejel, ko bi bil o razmerah dobro poučen. Sedaj pa stojimo pred dejstvom, da se je dal dr. Ploj od Kmečke zveze voliti, da je pa to Zvezo sramotno zapustil ter se pridružil njenim nasprotnikom. S človekom, ki je zmožen takega dejanja, smo obračunali.

In sedaj hočemo še javnosti razodeti, da Kmečke zveze ni zadel tako silen udarec s Plojevim izstopom. Ploj je igral že pri obravnavi volilne reforme glede Koroške jako dvomljivo ulogo in „Slovenec“ nas bo o tem še natančneje poučil. Če je bil Ploj ud kake slovenske deputacije na Dunaju, mešetaril je vedno za vlado in nam na tak način več škodoval, kot koristil. Sploh čutil se je tudi kot poslanec slovenskega naroda bolj dvornega svetnika.

Ploj je uvedel tudi sistem, da so se v zadnjem času slovenski poslanci tako malokaj javno v zbornici potegovali za najpriprostejše pravice slovenskega naroda. Vse je hotel le doseči za kulisami, deloma na Dunaju, deloma v Gradcu, in končno smo že res tako daleč prišli, da bi bilo komaj, ko bi se bila v zadevi imenovanja sodnijskih slug deputacije peljala v Gradec in na Dunaj. In kaj je Ploj dosegel? Ravno pri ptujski sodniji, ki je v njegovem volilnem okraju, ni niti enega slovenskega uradnika. Zraven pa je še Ploj mnenje širil, da se nam ne godi krivica, da je nam vlada naklonjena itd. To Plojevo postopanje nam ni nikdar ugajalo. Mi Slovenci ne zahtevamo nobenih predpravice, ampak le to, kar nam gre kot enakopravnim državljanom, in to se sme in se mora javno v zbornici povedati. Seveda za tak boj bi Ploj ne bil posebno rabljiv, kajti dr. Ploj se je sam k molčanju obsodil. In če končno še pomislimo, da Ploju že dolgo ni nobeden več zaupal in da je bojda njegova prisotnost ostale člane v klubu tlačila kakor mora, smo lahko uverjeni, da so mu vsi udi slovenskega kluba želeli pri izstopu srečno pot. Naj se sedaj še drugi z njim ukvarjajo, naj še drugi okusijo njegovo zvestobo.

Zares marljivo pisateljstvo se je še le začelo, ko je osnovalo Katoliško tiskovno društvo, ki se je ustanovilo 12. septembra 1871, lastno slovensko tiskarno.

Podlago je dal na vsaki način „Slov. Gospodar“, katerega je začel pri Janžiču izdajati na lastno roko dr. Prelog l. 1867. „Slovenski Gospodar“ je prava zgodovina slovenstva na Spodnjem Stajerskem. List je bil neobhodno potreben. Že l. 1862., 1. majnika, je pisal iz Celovca J. G. V. v Maribor to-le pismo, ki se tudi ni objavljeno:

„Južno Stajersko je naše, to je, slovensko, in vendar izhaja zanj nemški list „Der Korrespondent für Untersteiermark“, v tem ko noben človek (Slovenec) še ni do zdaj svojo željo objavil, da bi se) za omenjeno deželo izdajal tudi kak slovenski listič primerne zapopadka: „Ali ni tovelika sramota za nas? Tedaj Slovenci po Stajerskem se bodo tudi v prihodnje v nemškem jeziku pridno vežbali in pa svojega zanemarjali! Kaj bo s tega zraslo? Kako za božjo voljo se more kaj takega trpeti? Ali ne bi nikakor bilo mogoče, dajati na svitlo vsaj kak majhen časnik v slovenskem jeziku enkrat na teden v Mariboru? Prosim, gledajte, da se kaj napravi v tej zadevi — toliko važni. Premišljevajte, kar sim o tej stvari govoril v predposlednjem „Slov. Glasniku.“ Ne zamerite mi! Z Bogom!“

Dr. Prelog je torej vstregel tej splošni želji. L. 1868. je začel v Mariboru izhajati zopet novi list „Slovenski Narod“, katerega sta urejevala spretni Tomšič in nad vse poljudni pisatelj Jurčič. List je imel jako veliki ugled; namenjen je bil za vse Slovence, dočim je zagovarjal „Slovenski Gospodar“ v prvi vrsti težnje stajerskih Slovencev.

Pisali so v „Narod“ najspretnjeji možje, tako Levstik in Rajč. Značilno je, da so začeli list izdajati

Iz državnega zbora.

V sredo je bil slovesna otvoritev državnega zbora v cesarski palači. Večina poslancev se je udeležila te slovesnosti. Čehi so prišli v črnih suknjah čamarah, Poljaki v svoji narodni noši in izmed slovenskih poslancev je prišel Demšar v narodni noši gorenjskih kmetov. Cesar je prečital s prestola svoj govor o bodoči nalogi državnega zbora. Njegov glas je prijeten, a pravili so, da je slabši ko drugekraf. Cesar je v govoru omenil, da bi rad videl narodnostni mir v svoji državi. Glede kmečkkega stanu se je izjavil, da je potrebno zanj, da se mu izboljša in olajša osebni in realni kredit, da se znižajo obresti dolgov in tako omeji zadolževanje kmečkih posestev. Njegova vlada hoče tudi v višji meri pospeševati živino- in konjerejo. Za delavski stan je obljubil, da se upelje državno zavarovanje za starost in onemoglost. Pomenljive so tudi cesarjeve besede o vzgoji mladine. Cesar želi, da ostane namen ljudske šole: npravno-verska vzgoja. S temi besedami je očitno obsojena gonja za svobodno šolo. Poslanci so pri vseh teh odstavkih cesarju živahno ploskali.

V drugi seji poslanske zbornice dne 20. junija so se prečitali dosedaj došli ugovori proti nekaterim izvolitvam, potem pa so se določile skupine, v katerih se bodo presojevale volilne listine iz posameznih volilnih okrajev. Čehi, Rusini, Hrvati in Srbi so oddali izjave zaradi svojih državnopravnih programov. Čehi so to storili v češkem jeziku, Hrvati — v nemškem!!

V kljubovi seji dne 19. junija je „Slovenski klub“ določil svoj program. Klub stoji na krščansko demokratični in narodni podlagi. V smislu teh načel bo deloval, da pribori slovenskemu narodu popolno ravnopravnost. Delovanje svoje bo razvijal v smeri krščansko demokratski ter bo zastavljal vse svoje moči za kulturni in gmotni napredek vseh slojev slovenskega ljudstva. — Zlasti bo nastopal „Slovenski klub“ z vso odločnostjo za pravice in koristi kmečkega stanu, zavzemal se bo odločno za blagor obrtnega in delavskega stanu. „Slovenski klub“ se bo z vsemi močmi upiral razkristjanjenju zakona in šole ter bo sploh brezobzirno odbijal vse napade na ver-

v Mariboru; lahko trdimo, da je premoč duševnih sil gravitirala tudi v tej dobi v to mesto, kjer so se zbirali še vedno živahni, delavni možje, dočim je bila Ljubljana, naše središče, še zaspana.

Navedemo le še nekaj listov, ki so izhajali v zadnjem času v Mariboru:

Lada: l. 1864., izdal jo je Zdravski (Urban Ivan), to je bil literarni poskus.

Jurčičev Glasnik: l. 1869., samo en letnik.

Sršeni: humoristični list, katerega je izdajal Ivan Zeleznikar, izšla je le edna številka l. 1871.

Drobničice: so izhajale pri Janžiču od l. 1861.—1868-69.

Zora: časopis za zabavo, znanost in umetnost, od 1872.—1877.

Vestnik: znanstvena priloga Zorina.

Ljudska knjižica: ki je bila namenjena poučevati in zabavati ljudstvo, l. 1885.—1886., izšlo je 11 zvezkov.

Südsteirische Post, Südsteirische Presse in pa Südösterreichische Stimmen; list je imel zlasti veliko važnost glede uradništva na Spodnjem Stajerskem.

Voditelj v bogoslovnih vedah: urejuje Frančišek Kovačič, od l. 1898.

Popotnik: list za šolo in dom, ki se je preselil iz Celja v Maribor l. 1883.

Glasnik Srca Jezusovega: nabožen list za prosto ljudstvo v 18.000 iztisih.

Naš Dom: priloga „Slov. Gosp.“, katerega se tiska 15.000 iztisov.

Tudi ni manjkalo listov, ki so zagovarjali isto smer, kakor ptujski „Stajerc“, n. pr.:

Slobodni Slovenec: l. 1870., kot priloga k Tagesbote für Untersteiermark.

Stajerski kmet: l. 1894.—1895., oba so tiskali v Kralikovi tiskarni.

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

sko prepričanje slovenskega ljudstva. Z veseljem se je vzelo na znanje, da je „Češki katoliško-narodni klub“ sklenil najozje zvezo z našim klubom. Določili so se posamezni poročevalci za posamezna vprašanja: za narodno, socialnopolitiško, kmečko in delavsko vprašanje. Sklenila se je interpelacija zavoljo sklepa industrijske zveze proti delavcem v državnih podjetjih, glede odprtja srbske meje in se je po poročilu posl. Povšeta določil kmečki program. Sklenilo se je odločno nastopiti za zvišanje proračunske postavke za podpore kmetijstvu, zahtevati, da se melioracijski zaklad podvoji, potegovati se za starosno zavarovanje tudi za kmeta in obrtnika, za razdolžitve kmečkih posestev, za spremembo davčnega zakona, vojnega zakona v korist kmetov, odpravo zadnje vojaške vaje, za poddržavljenje železnice in rudokopov, za poddržavljenje notarijata in za povzdigo planin. Že v prihodnji seji državnega zbora bo „Slovenski klub“ stavil primerne predloge.

Dne 25. t. m. si je zbornica volila predsednika. Lahko bi bil predsednik Slovan, toda Češi so z nerodno roko celo zadevo zavozili. Predsednikom zbornice je bil izvoljen krščanski socialc dr. Weisskirchner, prvim podpredsednikom konzervativni Čeh dr. Začek, drugim podpredsednikom krščanski Poljak dr. Starzinsky. Volili so se tudi zapisnikarji, in je izmed Slovencev voljen dr. Benkovič, član Slovenskega kluba. Dr. Weisskirchner je že s sprtno roko vodil nadalje to sejo, v kateri se je sprejela nujnim potom ustanovitev nekaterih odsekov in so se prebrali vsi predlogi in interpelacije. Ko je bila proglašena izvolitev Starzinskega, naredili so Rusini velik šum. Rusini stoje s Poljaki primerno v istem sovrastvu, kakor mi Slovenci z Nemci.

Da so se naši poslanci pripravljali na delo v državni zbornici in da so res tudi zavzeti za svoje volilce, pokazala je takoj prva seja pod novim predsednikom. Naši poslanci iz Stajerske in Kranjske so vložili vse polno interpelacij in predlogov, v katerih se potegujejo za koristi in pravice svojih volilcev. In to še je le začetek dela!

Dr. Benkovič je predlagal podporo za prebivalce Sv. Ruperta nad Laškim.

Dr. Benkovič je predlagal podporo zaradi plazov na Bizeljskem.

Dr. Korošec je predlagal podporo za prebivalce sodnih okrajev Šmarje in Rogatec, kjer so bile nekatere občine po trikrat oškodovane.

Dr. Korošec je interpeliral, zakaj se je prepovedal shod na Dunaju za slovanska vseučilišča.

Pišek je stavil predlog za državno podporo občinam v distriškem in konjiškem okraju, ki so bile po teži in nalivih poškodovane.

Pišek je stavil predlog za podporo pogorelocev v Mihovcih in Dragonji vasi.

Roškar je predlagal podporo občinam v gornjeradgoaskem in ljutomerskem okraju, ki so trpele vsled povodnji.

Roškar je interpeliral za železnico Purkla, Sv. Lenart, Ptuj.

Poslanca Demšar in Roškar zahtevata v interpelaciji, da ostanejo meje za tujo živino zaprte.

Poslanca Povše in Roškar sta stavila predlog za razdolženje kmečkih posestev.

Poslanci dr. Sušteršič, Jaklič, Roškar so stavili predlog, naj se odpravi notariat.

Poslanci dr. Sušteršič, dr. Krek, dr. Korošec so predlagali, naj se odpravijo vsi paragrafi društvenega zakona, s katerimi se omejuje delovanje političnih društev.

Poslanec Povše predlaga pomnožitev kmetijskega zaklada za poljedelsko ministrstvo na najmanjše vsaj 10 milijonov letnih kron, ki se naj porabijo za izboljšanje zemljišč, osuševanje travnikov, na-

To naj zadostuje! Tiskalo se je pa v Mariboru mnogo slovenskih knjig, katere so vse romane med slovensko ljudstvo; še več pa je živelo v mestu pisateljev, katere smemo všteti vedno s svoje vrste. Podrobno nam tega ni mogoče opisovati, kakaj slovenska bibliografija hrani na stotine takih knjig vsakovrstne vsebine.

Slovensko politično društvo in Posojilnica.

Predno končam, omenim le še iz novejšje dobe dve važni društvi. L. 1882. se je ustanovilo „Slovensko politično društvo.“

Glaser je v svoji „Zgodovini slovenskega slovtva“ kratko napisal o njem ta le stavek: „Društvo je ohranilo složnost med stajerskimi Slovenci.“ Ta stavek je tako značilen, da sem ga navedel, ker smo ravno sedaj v dobi, v kateri že spoznamo, da je bila zares sloga pri nas, dokler je razširjalo svoj delokrog po celem Stajerskem mariborsko politično društvo in pod njim pa mariborski rođoljub, ki so se zbirali v čitalnici.

Navedem izmed teh le dr. Serneca, Preloga, notarja Rapoca, dr. Dominkuša, dr. Jože Vošnjaka, pozneje dr. Ulago, dr. Gregoreca, prof. Šumana in Janka Pajka.

Iz Maribora se je razširil prvi slovenski kmečki program, v Mariboru in Halozah se je porodila ideja taborov, ki so nekaj izrednega v zgodovini političnega boja stajerskih Slovencev; iz Maribora se je poseglo tudi v prve volitve, pri katerih se je izvajala posest, katero še zdaj varujemo.

makanje travnikov, za izboljšanje planin, za plazove i. t. d.

Poslanec dr. Žitnik je stavil predlog, da se sklene državni zakon, po katerem dobijo dežele pravico, ustanoviti zoper ogenj zavarovalnice.

Dr. Sušteršič je vložil predlog, da se ustanovi slovensko vseučilišče.

Dr. Krek stavi dva predloga, v katerih zahteva državno pomoč za volilce na Kranjskem.

Predlog za poškodovance v Halozah so podpisali tudi naši poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, Pišek in Roškar.

Mesta zborničnih podpredsednikov se bodo še pomnožila, ker ima sedanje predsedstvo preobilo dela. Hiša je velika, šteje 516 poslancev. Z ozirom na to je sklenil Slovenski klub, da zahteva jedno mesto v predsedništvu tudi za Jugoslovane, ako se število podpredsednikov pomnoži.

V četrtek dne 27. je zopet seja. Vlada bo prišla z nekaterimi predlogi pred zbornico. Vložila bo gotovo tudi začasni proračun. Zbornica bo delovala približno do dne 25. julija, potem pa nastopijo do sredine oktobra počitnice.

Politični ogled.

— V gosposko zbornico, ki je imela 17. t. m. svojo prvo sejo, je bilo imenovano 44 novih članov, med temi prvi Slovence, odkar obstoji gosposka zbornica, deželni glavar kranjski Oton pl. Detela. Izmed drugih znatnejših novih udov imenujemo: baron Schwegel, deželni odbornik kranjski, gališki namestnik grof Andrej Potocki, bivši predsednik poslanske zbornice grof Vetter, poljedelski minister grof Auersperg, ministrski predsednik baron Beck, minister za notranje zadeve Bienerth, dr. Grabmayer, rektor praškega vseučilišča dr. Hlava, naučni minister Marchet, bivši poljski minister dr. Pietak.

— Poslanci mest in dežele. Iz kmečkih okrajev je v zbornici 319 poslancev, iz mestnih pa 197. Seveda je med tem velikim številom „kmečkih“ poslancev mnogo kmečkih le po imenu in spadajo po svojem mišljenju drugam. Vendar vzemimo število kakršno je! Po posameznih deželah se dele poslanci tako:

	dežela	mesta	skupaj
Češko	76	54	130
Moravsko	29	20	49
Šlezija	9	6	15
Galičija	72	34	106
Bukovina	10	4	14
Kranjsko	11	1	12
Dalmacija	11	—	11
Dolnja Avstrija	21	43	64
Gornja Avstrija	16	6	22
Štajersko	19	11	30
Solnograško	4	3	7
Koroško	9	1	10
Tirolsko	18	7	25
Predarlško	3	1	4
Trst	—	5	5
Gorica, Gradiška	5	1	6
Istra	6	—	6

Seveda moramo pripomniti, da kar je na kmetih izvoljenih socialnih demokratov, bodo vsi vedno glasovali proti kmetom. Tudi liberalci niso zanesljivi, ker se jih je že veliko pridružilo mestnim poslanecem.

— Novi državnozbornski poslanci po svojem stanu. V novem državnem zboru je 110 kmečkih posestnikov, 42 javnih uradnikov, 46 časnikarjev, 48 zasebnih uradnikov, 45 duhovnikov, 43 profesorjev, 22 veleposestnikov (v stari zbornici 102), 21 obrtnikov, 10 učiteljev, 8 zdravnikov, 7 tovarnarjev in 7 de-

Istodobno s političnim društvom se je osnovala Posojilnica, ki je iz gospodarskega stališča velikega pomena. Posojilnico imamo zahvaliti v Mariboru za lepi Narodni dom, ki bi vsaj moral biti zavetišče vseh Slovencev — mariborskih in okoliških.

Konec: Duševna sila mariborskega Slovenstva v primeri z duševnimi proizvodi nemških sosesčanov.

Slavna gospoda! Lahko bodete pač uvidli sami, da se ne moremo spuščati v pojave Slovenstva v Mariboru v novejši dobi.

Poglejmo le vse dobe preteklega stoletja in primerjajmo, kar so podali in še podajajo Slovenci mariborski na slovtvenem polju s tem, kar zamorejo nuditi mariborski Nemci svoji javnosti; izzamemo vse, kar imajo, to je „Marburger Zeitung“ in pa novejša prikazen „Streiflichter“, in končali smo. Vsakdo, ki bode sodil našo dobo, mora uvaževati to primero in pomisliti, da trde naši nasprotniki, da sestoji Sloventvo v mestu le iz nekaj uradnikov, hlapcev in jetničarjev. Če to uvažamo, lahko priznamo z mirno vestjo že zdaj, da smo napredovali v marsikaterih rečeh, dočim je zopet drugod stagnacija, kar se pa dogodi često in povsod; upamo, da tudi tu nastopi novo življenje.

To so naši upi in v tej nadi pripuščamo radi sodbo potomcem v prepričanju, da tudi ti ne bodo metali kamenja za nami, temveč popravljali, kar smo mi zamudili. K temu naprednemu in popolnnevalnemu delu jim že sedaj želimo mnogo sreče in pa mnogo uspeha.

lavov, 3 inženirji, 1 umirovljen general in 1 lekarnar.

— Za Slovenski klub. Odbor „Katoliškega političnega društva za Kranjsko“ je imel minoli teden sejo, v kateri se je sklenilo: Katoliško politično društvo za Kranjsko odobrava značajno in odločno postopanje poslancev „Slovenske ljudske stranke“, ki so ustanovili v državnem zboru „Slovenski klub“ z jasnimi verskim, narodnim, gospodarskim in kulturnim programom ter odločno zahteva, da poslanci „Slovenske ljudske stranke“ na tej poti vztrajajo z vso odločnostjo. — Na obnem zboru „Sloge“, političnega društva za Goriško, se je sklenila dne 20. t. m. sledeča rezolucija: „Občni zbor „Sloge“ z zadoščenjem odobrava korak svojih obeh poslancev v državnem zboru, ki sta vstopila v en klub s poslanci Slovenske ljudske stranke in stajerske Kmečke zveze ter zahteva, da tudi posihmal postopata složna in edina med seboj, složna in edina tudi s poslanci Slovenske ljudske stranke in Kmečke zveze ter neustrašeno stojita za kat. nar. programom Sloge, na katerem sta bila izvoljena. Isti zbor izraža tudi posebno veselje nad skupnostjo slovenskih in čeških kat. nar. poslancev.“

— Agrarna (Kmečka) zveza. Kmečki poslanci vseh strank ustanove kmalu svobodno agrarno zvezo, ki bo zlasti proti liberalcem in soc. demokratom branila kmečke koristi. Čuje se, da pripravljajo soc. demokrati kmalu predlog, naj se balkanske meje odpro tamošnji živini, da bi zopet ob majhni carine krog 12 K na pitanege vola preplavili naš trg in potisnili ceno navzdol. Temu se agrarni poslanci soglasno upro.

— Ogrsko. V ogrski državni zbornici divja sedaj huda obstrukcija. Na dnevnem redu je uprava državnih železnic. Ogrski poslanci so hoteli imeti, da je uradni jezik na vseh progah madžarski. Temu so se po odločno uprli Hrvati, ki pravijo, da mora biti na progah, ki tečejo skozi Hrvaško, uradni jezik hrvaški. Seveda je malo upanja, da bi to dosegli, ker so v manjšini. Začeli so z dolgotrajnimi govori zavlačevati obravnavo o tej točki. Kako se bo zadeva končala, se danes še ne ve.

— Nova trozveza med Anglijo, Francijo in Španijo je sklenjena ter ima namen, da si te države vzajemno jamčijo svojo dosedanjo posest na atlanskem oceanu in na Sredozemskem morju.

— Bulgarija. Bolgarski knez Ferdinand se nameni zopet oženiti. Obiskal je te dni rumunski dvor, da prosi za roko Beatrice Saško-Koburske, mlajše sestre rumunske prestolonaslednice. — V sredo 19. t. m. se je začela v Sofiji obravnavna proti morilecu bulgarskega ministrskega predsednika. Ker ga ni hotel noben odvetnik prostovoljno zastopati, morali so enega določiti.

— V Rusiji ni prišlo po razpustitvi dume do nikakih posebnih nemirov. Sicer se dogajajo še tu in tam kake rabuke, toda to že sedaj na Ruskem ni nič posebnega. Zadnje dni se je uprlo nekaj mornarjev, toda ta upor so kmalo udušili.

— Upor francoskih vinogradnikov. Vsled surovega nastopa vlade, ki je hotela z vojaške silo potlačiti za svoje pravice se boreče kmete, prišlo je do hudih spopadov med kmeti in vojaki. Celo nekateri vojaki so se uprli, in so potegnili s kmeti. Med tem je državni zbor sprejel postavo proti ponarejanju vina. Marcelin Albert, vodja vinogradnikov, se je pe-ljal k ministrskemu predsedniku Clemenceau, ki mu je obljubil, da izpusti ujetih upornikov, da bo storil kolikor mogoče za vinogradnike in da odpokliče vojake. Zato pa mu mora obljubiti, da naredi popoln mir. Ko se je Marcelin Albert vrnil domu, je poročal na zborovanju vinogradnikov o tem. Sklenili so nadaljevati mirni upor, ker so obljube ministrskega predsednika zelo nejasne, dokler se njihovim zahtevam popolnoma ne ugodi.

— Revolucija na Portugalskem. Iz glavnega mesta Lisabone prihaja poročilo, da je Portugalska tik pred splošnim ljudskim uporom proti kralju in ministrskemu predsedniku. Le vojaška sila in najstrožje policijske odredbe preprečujejo še splošni ustanek. Kljub temu se vrše vsak dan krvavi boji med ljudskimi množicami in vojaki po deželi in tudi v Lisaboni.

Razne novice.

* Cesar je podaril prostovoljnimi požarnim brambam v selnici ob Dravi 100 K, v Moškajncih 150 K in v Sopincih 150 K.

* Odbor družbe duhovnikov ima svojo sejo v četrtek dne 4. julija ob treh popoldne, h kateri se s tem gg. odborniki vljudno vabijo.

* S Sole. Petrazredna ljudska šola v St. Petru pri Radgoni se razširi v šestrazredno. Za šolskega vodja v Skomrah je imenovan učitelj Jožef Troha od Sv. Benedikta v Slov. gor., in v Selez-Vrhe učitelj Ignac Kaffou iz Hrastnika. Stalna je postala učiteljica Gizela Burgarell pri Sv. Duhu v Ločah. Prestavljeni so: nadučitelj Frid. Lang iz Vojnika v Kainachi, nadučitelj Jož. Sernee iz Laškega v trg Vojnik.

* V jugoslovanskem klubu sedijo Hrvati, Srbi, slovenski liberalci in uskok Ploj. Med slovenskimi liberalnimi poslanci je vodilna oseba župan Hribar, hud in odkrit sovražnik kmečkih teženj. Celjska liberalna stranka pa želi, naj se naši kmečki poslanci tudi zberejo okoli Hribarja. Ne, ne, naši kmečki poslanci nimajo tam nič iskati, kjer je Hribar, ampak naj ostanejo v Slovenskem klubu, ki je pravi kmečki slovenski klub in v katerem se bo za kmeta tudi kaj storilo.